

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾಲಿಂಗ್ ಅಟೆಂಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಸಹ ಬಂದಿದೆ. ತಮ್ಮದನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

Shortage of Cement.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಈಗ ಸೀಮೆಂಟ್ ಮೂಟೆಯ ಬೆಲೆ ಮೂಟೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ೨೦ ರಿಂದ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿತಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಸೀಮೆಂಟ್ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೊರತೆಯಿರುವ ಸೀಮೆಂಟನ್ನು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ತರಿಸುವ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ (ಕೈಗಾರಿಕಾ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನಾಳೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Ill-treatment to Lt. Col. Rajagopala.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಪೌರಾಡಳಿತ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ನಿವೃತ್ತ ಲಿಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಎಂಬುವರು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೋಡಲು ಪೋರ್ಟಿಕೋದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಪೌರಾಡಳಿತ ಸಚಿವರು ಅವರನ್ನು ಗೆಟ್-ಔಟ್ ಎಂದು ಗದರಿಸಿದರೆಂದು, ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಪೊಲೀಸ್ ದಳದವರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ, ಈಡಿಯಟ್ ಎಂದು ಅವಾಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ ಗದರಿಸಿದರೆಂದು, ನಂತರ ಶ್ರೀ ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ಈ ಸುಬಾಧೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಹ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ತರಹದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾದಂಥ ಲೆ. ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಎಂಬುವರ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸತ್ಯಾಂಶ ಏನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ನಾನು ವಿವರಣೆ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದಿದ್ದರೆ ಕೊಡಬಹುದು;

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಅದೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬಯಲಾಟದ ಭಾಷೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ತಮ್ಮದು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗವೋ ಅಥವಾ ಯಾವ ಪ್ರಸಂಗವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರದ್ದು ಬಯಲಾಟದ ಪ್ರಸಂಗ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮದು ಕೋಲಾಟವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆದಿದ್ದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಪಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

(Question of Privilege against the Chief Minister)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ೧೭ ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲಿಜ್ ಮೋಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ಆಯಿತು. ಆದರಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶ ಇಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

MADAM SPEAKER.—I have gone through the privilege notice. How can that be a privilege Motion?

SRI M. S. KRISHNAN.—I am just coming to that point.

MADAM SPEAKER.—No, I cannot allow.

SRI M. S. KRISHNAN.—You please hear me.

MADAM SPEAKER.—I have gone through the member's notice.

† SRI M. S. KRISHNAN.—I have not enumerated all things. It is only a notice that I have given. After the ruling is given I cannot question it. I can anticipate some line of thinking or reasoning on behalf of the Speaker.

The hon. Chief Minister in this House during the course of the debate on drought relief mentioned that any amount of money is forth coming from the centre as far as drought relief work is concerned. That statement is borne out in the records and the press also has reported what he has said immediately after his arrival here from Delhi. He has said that the Centre has given a blank cheque and the impression is that any amount of money is going to be given by the Government of India. If that happens we will be very happy. But the question here is what the Finance Minister at the Centre has stated which has appeared on the same day probably. He says that a ceiling of Rs. 6.9 crores is put to each State. On the recommendation of a study team a sum of 6.9 crores is given to the Gujarat, for Mysore the ceiling is 7.75 crores and similarly for Orissa and about Rs. 99.45 crores for Maharashtra. The Finance Minister's statement has appeared in the Indian Express dated 24th February. Now, whether he has made a misleading statement is the question. I know that a thing which is just a mistake may not be a misleading statement. But any question made by any member of this House and particularly by the Minister if it comes in the way of functioning of this House, then, of course it becomes a matter of breach of privilege. I would refer you to May's Parliamentary Practice. It is stated:—

“It may be stated generally that any act or omission which obstructs or impedes either Houses of Parliament in the performance of its functions or which obstructs or impedes any member or officer of such House in the discharge of his duty, or which has a tendency, directly or indirectly, to produce such results may be treated as a contempt even though it is no precedent of the offence.”

There are two aspects. One is any act or omission which affects or impedes the Houses of Parliament—here the legislature and the second is the tendency directly or indirectly to produce such results. My submission is, if this statement is compared with the statement made by the Finance Minister at the Centre will certainly amount to obstructing either directly or indirectly the function of this House

because the people of the drought area have the view that any amount is going to be given. That is their understanding. The hon. members of this House will be in the understanding that any amount will be forth coming from the Centre. If that is so, naturally the question of our programmes, plans, etc., will be based on that particular assumption. The Finance Minister at the Centre has categorically stated that a ceiling is put.

SRI S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR.—On a point of order. My submission is that rule 188 is clear. The Speaker if he gives consent under rule 177 and holds that the matter proposed to be discussed is in order, can the member raise the issue of privilege. The Chair has not given permission to raise the point as a privilege issue. Such being the case how can the hon. member once again raise the issue.

MADAM SPEAKER.—I will give the ruling later on.

SRI M. S. KRISHNAN.—It is not a question of imputing motives. When a statement has to be made they have to be done in a responsible manner. I would take that what the Finance Minister of the Centre has said is more authoritative than probably the statement made by the Chief Minister of any State on a particular matter which concerns the finances of the Central Government. That is why I said that it falls within the scheme of what has been stated in the May's Parliamentary Practice and it attracts the attention of the rules of privilege. I do not say it is deliberately made. That is another aspect. Even if it is not deliberately made, if it indirectly affects naturally it amounts to a matter of breach of privilege. That is why I say that this matter should be referred to the committee as a matter of privilege.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅವರು ಈ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕನ್‌ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಕೇಳಿದರು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಬೈಕೌತ್ ಅಂಡ್ ಪರ್‌ದರ್ ಎನ್ನುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—

“ In correct statements made by a minister make any basis for breach of privilege. It is only a deliberate lie, if it can be substantiated, that would certainly bring the offence within the meaning of breach of privilege. Other lapses; other mistakes do not come under this category because every day we find that ministers make statements in which they make mistakes and which they correct afterwards.”

So, there is no privilege involved in it.

SRI M. S. KRISHNAN.—May I take that it is a mistake to be corrected afterwards ?

SRI D. DEVARAJ URS.—I do not know why the hon. member Sri Krishnan was so hasty in bringing this privilege question. He could have asked for clarification. Now that the Chair has ruled it out, I have nothing to say in the matter. But there is no mistake which I need to correct either. In the budget speech you have heard, everything is clear.

Speaker's reference to throwing of Leaflets and Shouting in the Public Gallery on 7 - 3 - 1973.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನೆ ಕೆಲವು ಜನರು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೂರಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಲಾಟೆಯಾಯಿತು. ಆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಸಹ ಈ ಮನೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರುಜು ಹಾಕಿ ಕಳುಹಿಸಿದಂತಹ ಮಹನೀಯರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಗ್ಯಾಲರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಉಳ್ಳವರನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಆ ರೀತಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಗಾರ್ಡ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ಅವರು ಯಾರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಯಾರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಾರದು ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಯಾವುದೋ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬಾಕಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಪಾಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ವಿಸಿಟರ್ಸ್ ಗ್ಯಾಲರಿಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ರಿಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲಿಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅಥವಾ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಬರದು ಕೇಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಪಾಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

SRI K. PUTTASWAMY.—Yesterday some incident happened in this House. Some visitors threw leaflets and raised slogans. I would like to know how the matter has been dealt with because this House do not know what was done with those persons who threw leaflets and raised slogans?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಘಟನೆ ನಡೆದ ಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಮೋಷನ್ ಮೂವ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರ ಸಾಯಂಕಾಲ ಅವರು ಅಪಾಲಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Mysore Urban water supply and Drainage Board Bill, 1973-Motion to Consider (Debate Continued)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಲಿಂಗಯ್ಯ, (ಶಾಂತಿನಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಗರಾಡಳಿತ ಮಂತ್ರಿಯವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಮೈಸೂರು ನಗರ ಪ್ರದೇಶ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವಿಧೇಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ಹೀಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಂದು ಅನೇಕ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, “ವಾಟರ್ ಬೋರ್ಡ್”, ಮತ್ತು “ಸಿ ಐ ಟಿ.ಬಿ.” ಎಂದು ಮೂರು ಬೋರ್ಡುಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಮೂರು ಬೋರ್ಡುಗಳು ನಗರಾಡಳಿತ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಆದರೆ ಇವುಗಳು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ “ಕೋ-ಆರ್ದಿನೇಶನ್” ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮಿಷಿಂಗ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಕೋರ್ಡಿನೇಶನ್ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ, “ಎಫ್.ಕೆ.ವ್ ಕೋರ್ಡಿನೇಶನ್ ಇಲ್ಲ”. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯ